

Jak zainteresować uczniów książką? – SIECI!

Oprac.: Katarzyna Leśniewska
ORE

Cele

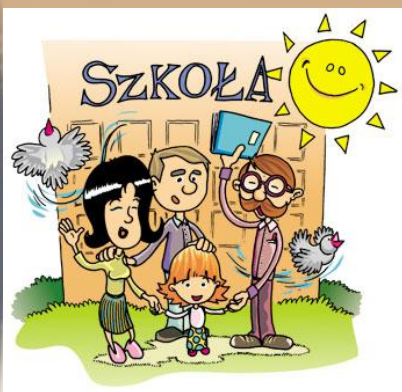
1. Dostarczyć informacji dotyczących umocowań prawnych oraz dotychczasowych doświadczeń związanych z organizowaniem i prowadzeniem sieci przez biblioteki pedagogiczne (w tym sieci poświęconych zwiększaniu zainteresowania uczniów książką)
2. Wskazać przykłady praktycznych rozwiązań dotyczących pracy w obszarze czytelnictwa – z wykorzystaniem modelu pracy w sieci

Filary nowego systemu

Szkoła

Procesowe
wspomaganie

Sieci współpracy
i samokształcenia

Diagnoza potrzeb
Rozumienie procesu

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rok 2016 – biblioteka pedagogiczna

2. Do zadań biblioteki należy:

- 1) gromadzenie, opracowywanie, ochrona, przechowywanie i udostępnianie użytkownikom materiałów bibliotecznych, w tym dokumentów piśmienniczych, zapisów obrazu i dźwięku oraz zbiorów multimedialnych,
- 2) organizowanie i prowadzenie wspomagania
 - a) szkół i placówek w realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, w tym w wykorzystywaniu technologii informacyjno-komunikacyjnej,
 - b) bibliotek szkolnych, w tym w zakresie organizacji i zarządzania biblioteką szkolną;
- 3) prowadzenie działalności informacyjnej i bibliograficznej;
- 4) inspirowanie i promowanie edukacji czytelniczej i medialnej.

Wspomaganie, o którym mowa, polega między innymi na:

organizowaniu i prowadzeniu sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą w celu doskonalenia swojej pracy, w szczególności przez wymianę doświadczeń.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Istota sieci

SIEĆ to system umożliwiający kontakty, wymianę poglądów, dostęp do informacji, współpracę i współdziałanie **ułatwiające dochodzenie do oczekiwanych rezultatów** w sposób długofalowy, systematyczny, oparty na zaufaniu i wzajemności. Sposób ten jest procesem i działa w niehierarchicznej strukturze

Celem funkcjonowania sieci jest **wspólne rozwiązywanie problemów**, dzielenie się pomysłami, spostrzeżeniami i propozycjami.

MOTYWACJA... jak to się ma do pracy w sieci?

Zmierzanie do takiej **zmiany sytuacji**, aby stała się **korzystniejsza** dla mnie, czyli:

- pozwoli zrealizować moje **cele**
- pomoże spełniać **oczekiwania**
- doprowadzi do **zaspokojenia moich potrzeb**

Czy czytelnictwo jest wyzwaniem?

DANE z raportu z badań przeprowadzonych przez IBE
„Czytelnictwo dzieci i młodzieży”
(2014 r.)

<http://eduentuzjasci.pl/images/stories/publikacje/ibe-raport-badanie-czytelnictwo-streszczenie.pdf>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

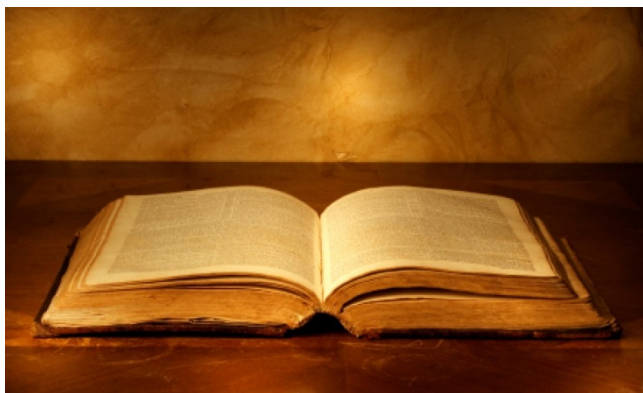

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

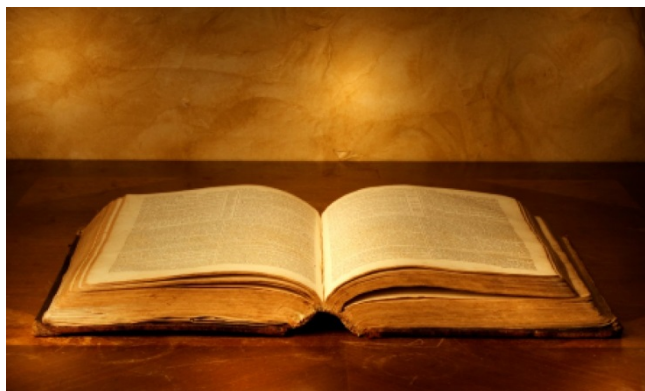
Czytanie lektur szkolnych przez 12-latków

- **87%** uczniów ostatniej klasy szkoły podstawowej w ciągu dwóch miesięcy nauki przeczytała choćby we fragmentach co najmniej jedną książkę polecaną przez nauczyciela.
- Większość – 69% uczniów – deklarowało, że przeczytali tylko jedną książkę,
- 25% dwie książki,
- zaledwie 6% uczniów stwierdziło, że 3 książki i więcej.

Czytanie lektur szkolnych przez 15-latków

- **76%** pytanych gimnazjalistów przeczytała co najmniej jedną lekturę szkolną w trzeciej klasie gimnazjum.
- Dziewczęta były bardziej obowiązkowe – 84% ogółu gimnazjalistek i tylko 69% chłopców zadeklarowało czytanie lektur w pierwszym semestrze trzeciej klasy.

Częstotliwość czytania książek w czasie wolnym przez 12-latków

- Co piąty uczeń czyta codziennie.
- Uczniowie, którzy deklarują czytanie książek co najmniej raz w tygodniu, stanowią 48% ogółu badanych dwunastolatków.
- Ponad 1/5 twierdzi, że sięga po książkę kilka razy w roku,
- 8% nie czyta w ogóle.

Częstotliwość czytania książek w czasie wolnym przez 15-latków

- Co trzeci piętnastolatek sięgał po książkę co najmniej raz w tygodniu (w tym 15% deklorowało, że robi to codziennie).
- Aż 40% przyznało, że czyta książki kilka razy w roku bądź nie czyta ich wcale.
- Zmniejszenie częstotliwości codziennego sięgania po książkę, jak wynika z analizy wywiadów z gimnazjalistami, jest spowodowane między innymi większym obciążeniem obowiązkami szkolnymi oraz tym, że nastolatki poświęcają czas na rozwijanie innych zainteresowań.

Sieci w pilotażu

W **136** powiatach zawiązano **547 sieci** – średnia liczba sieci w powiecie wynosi **4,02**.

Najczęściej wybierana tematyka zawiązanych sieci dotyczyła następujących obszarów:

- Jak rozwijać twórcze myślenie uczniów?
- Pozapedagogiczne obowiązki dyrektora szkoły
- Rola dyrektora szkoły w promocji i budowaniu wizerunku szkoły

/Analiza danych z powiatowych projektów pilotażowych realizowanych w ramach działania 3.5 PO KL/

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

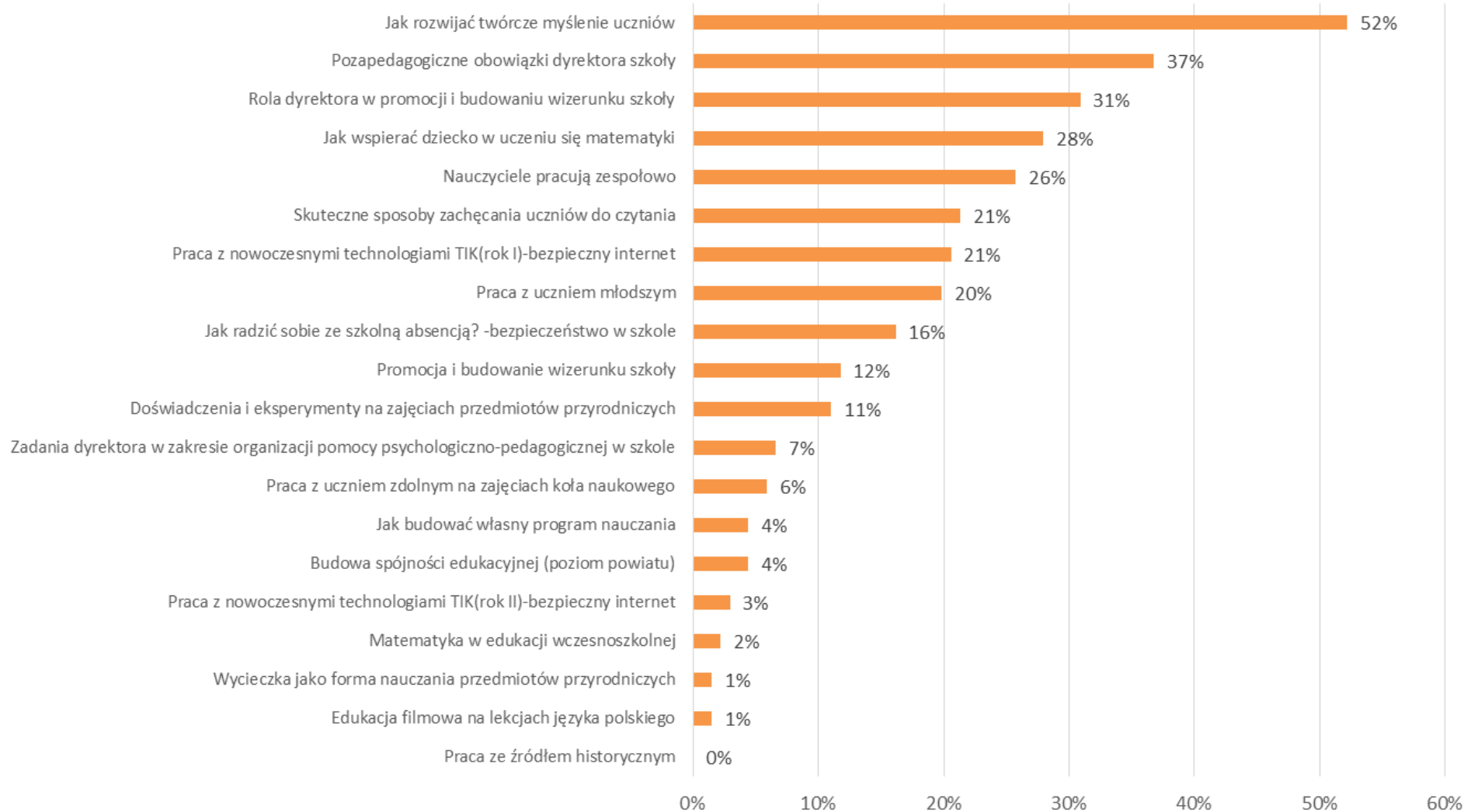
O dobrych intencjach...

- Stworzyliśmy 20 przykładowych tematów sieci wraz z opisami
 - Zaleciliśmy dobór tematyki z oferty (obowiązkowo 2) i dopuściliśmy realizację tematów spoza listy
- Na V miejscu znalazła się sieć **„Skuteczne sposoby zachęcania uczniów do czytania”** (21% wyborów)
- W całej próbie badanych powiatów znalazło się łącznie **134 sieci poruszających tematy spoza oferty ORE**. Sieci te stanowią więc **ok. 25%** wszystkich sieci zawiązanych w badanych powiatach.

Wybierana tematyka sieci

Tematyka sieci, wybierana przez powiaty (N=136 powiatów)

Sieć „Skuteczne sposoby zachęcania uczniów do czytania”

GRUPA DOCELOWA: Nauczyciele języka polskiego szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej

- Identyfikacja przyczyn problemu (*Dlaczego uczniowie nie czytają? Dlaczego nie potrafimy zachęcić uczniów do czytania?*)
- Poszukiwanie rozwiązań (*Jak zmienić istniejącą sytuację?*)
- Warsztaty tematyczne – *jak pracować z lekturą, analiza dzieł literackich, jak na zajęciach różnych przedmiotów zachęcać do czytania*
- Dzielenie się dobrymi praktykami (*inspirujące pomysły na pracę z lekturą, pomysły na działania popularyzujące czytelnictwo*)
- Przyglądanie się zasobom i funkcjonowaniu biblioteki szkolnej
- Analiza wpływu nauczycieli różnych przedmiotów na zainteresowanie książką uczniów
- Zasoby Internetu i nowe technologie w służbie promocji czytelnictwa

...i o tym czym jest piekło wybrukowane

TRUDNOŚCI:

- wdrażanie nowego modelu i organizacją pilotażu – (PZP),
- sztywne zasady realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- zapewnianie jakości,
- zagwarantowanie trwałości prowadzonych działań,
- motywacja nauczycieli

Pytania dotyczące powoływania sieci

- Jaka jest motywacja nauczycieli do pracy w sieciach dotyczących czytelnictwa (jakie cele, oczekiwania potrzeby własne realizują)?
- Skąd czerpać wiedzę dotyczącą rzeczywistych potrzeb nauczycieli w tym obszarze?
- Jak organizować pracę biblioteki, w sposób zapewniający ciągłość działań?
- Co waży na jakości działań podejmowanych w sieci?

Czy czytelnictwo jest wyzwaniem?

WNIOSKI z raportu z badań przeprowadzonych przez IBE
„Czytelnictwo dzieci i młodzieży”
(2014 r.)

<http://eduentuzjasci.pl/images/stories/publikacje/ibe-raport-badanie-czytelnictwo-streszczenie.pdf>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Co mamy do zrobienia, by uczniowie pokochali czytanie?

Wnioski i zalecenia dla dydaktyki polonistycznej:

- *W doborze lektur odwoływać do zainteresowań, oczekiwań uczniów wobec lektury oraz wykształconych nawyków.*
- *Niechęć do przeczytania zadanego przez nauczyciela tekstu wynika z tego, że oczekuje się od ucznia, iż samodzielnie przełamie trudność związaną z odbiorem. Nauczyciel musi zdiagnozować przyczyny uczniowskiej niechęci i oporu.*
- *Zadbać, by język dzieła był zrozumiały dla uczniów*
- *Uczniowie chcą znać powody, dla których warto czytać dany utwór, dlaczego może on być dla nich ważny, interesujący, kształcący. Warto wskazywać odniesienia do osobistych doświadczeń uczniów, ich potrzeb, zainteresowań, fascynacji.*

Pytania dotyczące tematyki sieci

- Jak w czasie procesu dydaktycznego poznawać zainteresowania uczniów?
- Jak diagnozować przyczyny oporu uczniów?
- Specjalne potrzeby edukacyjne a opór dotyczący czytania – jak rozpoznawać, jak sobie z tym radzić?
- Jak pomóc uczniom rozumieć treści?
- Poruszyć serca! – praca nad tekstami literackimi w odniesieniu do osobistych doświadczeń
- „Co autor miał na myśli?” czy „co uczeń ma na myśli?” – czyli jak wydobyć umiejętności interpretacyjne uczniów

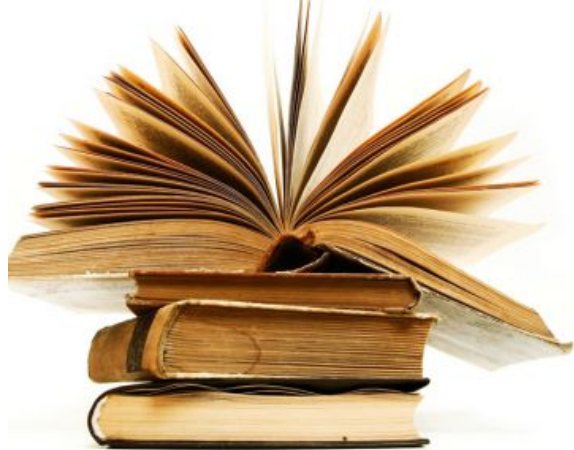

Co mamy do zrobienia, by uczniowie pokochali czytanie?

Wnioski i zalecenia dla dydaktyki polonistycznej cd.:

- *Zauważalna jest niepokojąca tendencja odchodzenia od czytania książek w wieku gimnazjalnym - na tym etapie edukacyjnym trzeba szczególnie uważnie planować proces dydaktyczny*
- *Ważne jest, aby biblioteki szkolne systematycznie uzupełniały swoje zasoby o dzieła poczytne wśród nastolatków i atrakcyjne dla nich.*
- *Płeć jest czynnikiem najmocniej różnicującym motywacje czytelnicze . Nauczyciele powinni indywidualizować swoje podejście do uczniowskich lektur.*

Pytania dotyczące tematyki sieci

- W czym żyją gimnazjaliści – zainteresowania i zarządzanie czasem przez adolescentów
- Spójność szkoły w planowaniu procesu dydaktycznego
- Biblioteka z ofertą dla każdego – dbając o to co popularne i to co indywidualne.
- Między chłopcami i dziewczynami - jak indywidualizować dobór lektur?
- Czy indywidualizacja w pracy nad lektura jest możliwa?

Co mamy do zrobienia, by uczniowie pokochali czytanie?

Wnioski i zalecenia dla dydaktyki polonistycznej cd.:

- *Na nawyki czytelnicze w bardzo dużym stopniu wpływa rodzina. Trzeba wzmacniać społeczne akcje promocyjne skierowane w stronę rodziców, a także samej młodzieży.*
- *Warto zachęcać rodziców do budowania domowych księgozbiorów*
- *Warto, aby w kształtowaniu motywacji do czytania nauczyciel korzystał z nowoczesnych form przekazywania informacji o literaturze oraz udostępniania tekstów, zwłaszcza trzeba zachęcać, żeby korzystał z Internetu*

Pytania dotyczące tematyki sieci

- Jak popularyzować czytelnictwo bez robienia propagandy?
- Różnorodność nawyków czytelniczych w rodzinach – jak ją uwzględniać wspierając uczniów?
- „Praca z rodzicami w obszarze czytelnictwa – co to oznacza?
- Budowanie domowych księgozbiorów – czy biblioteka i szkoła mogą pomóc?
- Jak pomóc uczniom zdobywać rzetelne informacje z pomocą Internetu
- Jak wykorzystać technologiczne „gadżety” w codziennej pracy nad lekturą, uwzględniając zróżnicowanie środowiskowe?

Dziękuję za uwagę!

Oprac.: Katarzyna Leśniewska

katarzyna.lesniewska@ore.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

